

A MARCEL LOUBENS BARLANGKUTATÓ EGYESÜLET ÉVKÖNYVE 1982

Szerkesztette: Lénárt László

Írták:

Ficsór Lajos
Galán Mihály
Gonda Gyula
Kovács Zsolt
Lénárt László
Ónodi László

A fotókat készítették:

Ficsór Lajos
Hajdú Zsolt
Kovács Zsolt
Ónodi László
Szekeres József
Szepesi Zsolt

Elektronikus változat: Kovács Attila, Ónodi László 2000-2001.

Tartalomjegyzék

- Mellékletjegyzék
 - Ábrajegyzék
 - Táblázatjegyzék
 - Képjegyzék
 - A "Marcel Loubens" Barlangkutató Egyesület 1982. évi munkaterve
 - Összefoglalás
 - Egyesületünk névsora 1982. december 31-én
 - Tudományos tevékenység
 - a. István-barlangi térképezés
 - b. A miskolc-tapolcai alsó (Várhegyi, felhagyott) kőbánya barlangjainak térképezése
 - c. Létrási-Vizes-barlang
 - d. Esztramos
 - Mentési gyakorlat
 - A Szepesi-barlang lezárási munkáinak műszaki leírása
 - Az 1982-es téli tábor
 - [Új részek feltárása a Létrási-Vizes-barlangban](#)
 - Sziklamászó gyakorlatok
 - Az egyesület pénzes munkái és a pénz felhasználása
 - Egyéb tevékenységeink
 - Nyomtatásban megjelent publikációk, hírek és ismertetések
-

Mellékletjegyzék

Ábrajegyzék

1. Az István-barlang jobb oldali 1. mellékága
2. Az István-barlang jobb oldali 2. mellékága
3. Az István-barlang Vizes-aknája
4. A miskolc-tapolcai Várhegyi (alsó) felhagyott mészkőbánya barlangjainak helyszínvázlata
5. A 2. sz. barlang alaprajzi térképvázlata
6. A 2. sz. barlang hossz-szelvény vázlata
7. A 3. sz. és 107. sz. barlangok térképvázlatai
8. Az 5-6-7. sz. (Hárombejáratú) barlang alaprajzi térképvázlata
9. Az 5-6-7. sz. (Hárombejáratú) barlang hossz-szelvény vázlata
10. A 11. sz. barlang térképvázlata
11. A 24. sz. barlang térképvázlata
12. A 26. sz. barlang térképvázlata
13. A 27. sz. (Fecskelyuk) barlang térképvázlata
14. A 29. sz. barlang térképvázlata
15. A 30. sz. (Kisablakos) barlang térképvázlata
16. A 100. sz. barlang térképvázlata
17. A 105. sz. barlang térképvázlata
18. A 108. sz. barlang térképvázlata
19. Az esztramosi Szentandrás-barlang régészeti kutatóárkának K-i fala
20. DTA felvételek az esztramosi Szentandrás-barlangból

Táblázatjegyzék

1. Egyesületünk tagsága az 1982. dec. 31-i állapotnak megfelelően
2. Tevékenységünk számokban
3. Lég- és vízhőmérsékleti adatok a Létrási-Vizes-barlangból
4. Denevérmegfigyelések a Létrási-Vizes-barlangban
5. A pénzes munkában való részvétel

Képjegyzék

1. Denevércsoport a Létrási-Vizes-barlang Vértés-termében
- 2-3. Denevértemető a Létrási-Vizes-barlang Búvár-ágának újonnan feltárt részében
- 4-6. A Szepesi-(Szepessy-)barlang lezárási munkái
- 7-10. A Szepesi-barlang szépségei
- 11-16. A Létrási-Vizes-barlang újonnan feltárt részeinek jellegzetes szelvényei
- 17-19. Az új rész szépségei
- 20-21. Sziklamászó gyakorlat

A "Marcel Loubens" Barlangkutató Egyesület 1982. évi munkaterve

- I. Barlangi tevékenység
 1. Komplet fotódokumentáció készítése a Létrási-Vizes-barlangról
 2. A Kajla-bérci-barlang lehetőség szerinti további bontása és térképezése

3. Takarító jellegű túrák a Szepesi-barlangban és szükség szerint a többi kezelésünkben lévő barlangban
 4. Feltáró túra a Szepesi-barlangban
 5. Részvétel az országos barlangi napok rendezvényein és az ügyességi versenyen
 6. Részvétel a Kinizsi Kupán
 7. A barlangi állatvilág megfigyelése Papp László vezetésével
 8. Mentési gyakorlatok végzése barlangban és külszínen
- II. Terepi tevékenység
1. Téli felszíni túrák esetleges bontási helyek megjelölésére
 2. Külszíni mászógyakorlatok a tagok technikai felkészültségének fokozására
 3. Meteorológiai mérések végzése a Bükki Nemzeti Parkkal együttműködésben
 4. Belföldi vándortúrák szervezése a nem-bükki barlangok megismerésére
- III. Egyéb tevékenység
1. Gyűlések tartása hetente a TIT helyiségében
 2. Kiselőadások tartása a gyűléseken
 3. Ismeretterjesztő előadás és technikai bemutató valamelyik középiskolában
 4. Az MKBT rendezvényein való részvétel
 5. Jubileumi találkozó rendezése az Egyesület jogelődje megalakulásának 30. évfordulója alkalmából. Fő szervező: Gyurkó Péter
 6. A kutatási jelentések rendszeres vezetése

Az I/3; 5; 6; 8; a II/2; 4 és a III/1; 2; 4; 5 pontokat teljesítettük (lásd: Évkönyv megfelelő fejezetei), az I/2 pont helyett a Létrási-Vizes-barlangban volt számottevő feltárás és bontás. Bár a többi vállalkásunkat nem tudtuk teljesíteni, jelentős a munkaterven kívüli természetvédelmi tevékenységünk.

Összefoglalás

Az Egyesület munkájának túlnyomó részét munkaterv szerint végezte. A munkatervnek kb. 80%-át teljesítettük, 10% teljesítésére pl. időjárási problémák miatt nem volt mód. Ezen túlmenően terven felül oly mérvű természetvédelmi munkában vettünk részt, mely az alaptevékenységünket is felülmúlta. Viszont itt kell megemlítenünk azt, hogy az OKTH szervei felé vállalt kötelezettségeink teljesítése erősen lekötötte a csoport energiáit (pl. a ház berendezése, stb.).

Egyesületünknek 14 tagja és 17 tagjelöltje vett részt munkában. Egyesületi szervezésűben 1119, egyesületin kívülben (de egyesületi barlangkutatóként) 1246, összesen 2365 munkaórát teljesítettünk. 1105 órában pénzes munkákat végeztünk el. Egyesületünknek 1982. december 31-én 23 tagja, 18 tagjelöltje és 5 pártoló tagja volt.

Tudományos munkánk az István-barlang egyes részei térképének elkészítésére, a miskolc-tapolcai Várhegyi (felhagyott) mészkőbánya barlangjainak feltérképezésére, kataszterének elkészítésére, a Létrási-Vizes-barlangban klímamérésre és denevérszámlálásra, valamint az esztramosi természetvédelmi tevékenységben (térképezés, mintavétel, morfológiai vizsgálatok) való részvételre terjedtek ki.

Mentési gyakorlatot tartottunk a Vöröskereszt illetékesei részére.

Közöljük a Szepesi-barlang lezárási dokumentációját.

Kb. 300 m új részt tártunk fel a Létrási-Vizes-barlangban. Egyre intenzívebben folytatjuk a munkát, hogy a barlangunknak új bejáratot nyissunk a Tavi-nyelő helyén. Nagyon érdekes denevértemetőt találtunk az új részen, ami esetleg a szifonok feltöltődésének gyorsaságára is utalhat.

Sziklamászó gyakorlatokat is tartottunk, részt vettünk a 30 éves szervezett miskolci barlangkutató szervezési munkáiban és a rendezvényen, az országos barlangnapon, a hosszúhegyi Háromlyukú-barlang bontási munkáin, a tési fennsíkon barlanglátogatáson, a Kinizsi Kupán és a VII. Nemzetközi Speleotherápiai Szimpóziumon. Rendszeres gyűléseket és munkatúrákat tartottunk Miskolcon és a Bükkben.

Ezévben 18 publikáció, ismertetés és hír jelent meg egy egyesületi tagtól.

1. táblázat

Egyesületünk névsora 1982. december 31-én

(Ficsór Lajos)

Teljes jogú tagok:

1. Csorba János	ellenőrző bizottsági elnök
2. Fabó Klára	vezetőségi tag
3. Fabó Tamás	fegyelmi bizottsági tag
4. Fehérvári Béla	
5. Ficsór Lajos	alelnök
6. Galán Mihály	fegyelmi bizottsági tag
7. Gonda Gyula	elnök
8. dr. Gyurkó Péter	gazdasági vezető
9. Káveczky Tamás	
10. Kiss Attila	
11. Kiss Attiláné	fegyelmi bizottsági elnök
12. Kovács Zsolt	
13. dr. Kőhalmi György	
14. Láner Olivér	
15. Lénárt László	
16. Leskó Péter I.	ellenőrző bizottsági tag
17. Leskó Péter II.	
18. Majoros Zsuzsanna	
19. Ónodi László	ellenőrző bizottsági tag
20. Papp László	titkár
21. Szeremley Szabolcs	

22. Vincze Ferenc vezetőségi tag

Ifjúsági tag:

1. Hajdú Zsolt

Pártoló tagok:

1. Bogsán Gyula
2. Simán Katalin
3. Tass Éva
4. Varga Zsuzsanna
5. Veres Lajos

Tagjelöltek:

1. Cserhalmi Alfréd írásban kérték tagfelvételüket
2. György Miklós
3. Ruscsák Imre

4. Balogh Éva írásban még nem kérték tagfelvételüket
5. Bereczki László
6. Galán Katalin
7. Galán Mihályné
8. Koncz Lajos
9. Lengyel János
10. Márton Levente
11. Mocsári Ildikó
12. Nagy Gyula
13. Papp Anikó
14. Parázs József
15. Révész Rita
16. Szabó Tamás
17. Szekeres József
18. Tohai István

2. táblázat

Tevékenységünk számokban

(Kovács Zsolt - Lénárt László)

1. Név	2. Tagi viszony	3. Túrázás (alkalom/óra)	4. Munka (alkalom/óra)	5. Összesen
Balogh Éva	j	-	6/45	6/45
Bereczki László	j	4/22	9/62	13/84

Cserhalmi Alfréd	j	1/7	-	1/7
Fabó Klára	t	9/59	-	9/59
Fabó Tamás	t	7/29	-	7/29
Fehérvári Béla	t	1/7	-	1/7
Ficsór Lajos	t	13/78	-	13/78
Galán Katalin	j	3/6	-	3/6
Galán Mihály	t	23/84	1/4	24/88
Galán Mihályné	j	4/6	1/4	5/10
Gonda Gyula	t	2/9	-	2/9
György Miklós	j	16/47	-	16/47
Gyurkó Péter	t	1/6	-	1/6
Hajdú Zsolt	t	13/46	-	13/46
Koncz Lajos	j	8/49	-	8/49
Kovács Zsolt	t	34/138	-	34/138
Láner Olivér	t	-	2/11	2/11
Lénárt László	t	6/25	25/139	31/164
Leskó Péter I.	t	2/16	-	2/16
Lengyel János	j	6/20	-	6/20
Majoros Zsuzsanna	t	-	21/96	21/96
Márton Levente	j	6/33	17/84	23/117
Mocsári Ildikó	j	1/5	14/100	15/105
Nagy Gyula	j	1/5	-	1/5
Ónodi László	t	27/127	-	27/127
Papp Anikó	j	3/15	14/100	17/115
Parázs József	j	11/35	5/24	16/59
Révész Rita	j	4/20	17/106	21/126
Simán Katalin	t	-	26/196	26/196
Szabó Tamás	j	11/61	30/187	41/248
Szekeres József	j	19/98	-	19/98
Tohai István	j	12/66	18/88	30/154
Összesen		248/1119	206/1246	454/2365
Ebből	tag	138/624	75/446	213/1070
	jelölt	109/495	131/800	240/1295
Vendégeink		60/180	-	60/180

A 2. táblázat 3. oszlopában az egyesületi szervezésű barlangi túrákat tüntettük fel leszállás/munkaórában, a 4. oszlopban pedig a barlangi természetvédelmi munkában való részvételt alkalom/munkaórában.

Egyesületünk 15 tagja és 17 tagjelöltje vett részt barlangi munkában 1982 folyamán. Összesen 454 alkalommal 2365 munkaórát teljesítettünk.

Kutatási jelentéssel dokumentált barlangi túrák száma 76
Egyesületen kívüli dokumentálású (természetvédelmi) túrák száma, melyben részt vettünk 83

A barlangi munkavégzés megoszlása

Létrási-Vizes-barlang	49 alkalom, ebből
	bejárás 19 alk.
	kutatás 7 alk.
	mérés 5 alk.
	bontás 10 alk.
	takarítás 7 alk.
	fotózás 1 alk.
Szepesi-barlang	2 alk. kutatás, fotózás
Cubákos-barlang	1 alk. bejárás
Szamentu-barlang	1 alk. bejárás
Kismogyorós-barlang	1 alk. bejárás, fotózás
István-lápai-barlang	1 alk. bejárás
Fekete-barlang	1 alk. bejárás
Lilla-barlang	1 alk. bejárás
Kő-lyukak	1 alk. bejárás
Mexikó-völgyi-barlang	1 alk. bejárás
Tapolca-Várhegyi-barlangok	5 alk. térképezés
Pál-völgyi-barlang	2 alk. bejárás
Ferenc-hegyi-barlang	1 alk. bejárás
Hét-lyuk-zsomboly	1 alk. bejárás
Remete-szurdok-barlangja	1 alk. bejárás
Meteor-barlang	1 alk. fotózás
Vecsembükki-zsomboly	1 alk. fotózás
404-es barlang	1 alk. fotózás
Baglyok-szakadéka	1 alk. fotózás
Bába-völgyi-barlang	1 alk. fotózás
Esztramos:	
Földvári-barlang	12 alk., ebből
	térképezés 6 alk.
	morfológiai vizsg. 5 alk.
	fotózás 1 alk.
Rákóczi-barlang	8. alk., ebből
	bejárás 6 alk.
	térképezés 2 alk.
Kis-zsomboly	5 alk. bontás
Köztes-barlang	1 alk. bontás

Szentandrás-barlang	30 alk., ebből
komplex régészeti ásatás	27 alk.
fotózás, térképezés	3 alk.
egyéb	3 alk. bontás
Alba Regia-barlang	1 alk. bejárás
Csengő-zsomboly	1 alk. bejárás
Hosszúhegyi Háromlyukú-bg.	9 alk. bontás

(Egy-egy kutatási jelentésen több munkafázis is dokumentálásra kerülhetett.)

Tudományos tevékenység

(Lénárt László)

Bár csoportunk tudományos tevékenysége még nem a megszokott, ezévbén már némi eredményt fel tudunk mutatni.

a) István-barlangi térképezés

Az 1980-ban megkezdett térképezési munkálatainkból három oldalág M=1:100-as méretarányú térképét közöljük (1-2-3. ábrák). Bár a barlang teljes felmérése ill. térképe még nem készült el, a barlang hosszára vonatkozó adatokat mellékeljük. (Döntően azért, mert az eddig forgalomban volt kb. 350 méteres összhosszat a már eddig felmért szakaszok is meghaladják!)

Az 1980-81-ben felmért részek:

Fő-ág a Bányatáró bejáratáig	156 m
A Tordai-hasadék kiépített része	27 m
Jobboldali 1-es mellékág (volt jegykiadó)	49 m
Jobboldali 2-es mellékág (jegykiadó után)	14 m
Jobboldali 3-as mellékág (trafóház)	9 m
Kuckó (3-as mellékág körjárata)	66 m
Kutya-lyuk (lejtős akna)	25 m
Vizes-akna (Kőpince, Vasas-akna)	18 m
Mamutfogsor melletti lapos járat	12 m
A Tordai-hasadék ki nem épített része	51 m
Összesen:	427 m

Régebben felmért oldalágak:

Vendel-ág (Vizes-ág elágazása)	12 m
Ubul-hasadék (Fekete-teremből)	8 m

Pokol-bontás	11 m
Hová-ág (a Pokol legvégén baloldalt)	5 m
Összesen:	36 m

Fel nem mért járatok becslése:

Bányatárótól a Pokol bontásáig	60 m
Fekete-terem	20 m
Vazul-terem (a Fekete-terem járata)	10 m
Vizes-ág	25 m
Tó feletti kürtő	8 m
Hová-ág (a Pokol legvégén baloldalt)	5 m
Összesen:	138 m

A barlang felmért és becsült hossza együttesen 601 m.

b) A miskolc-tapolcai alsó (Várhegyi, felhagyott) kőbánya barlangjainak térképezése

Bevezetés

A Központi Földtani Hivatal az Országos Környezet és Természetvédelmi Hivatal Északmagyarországi Felügyelőségén keresztül megbízta a Magyarhoni Földtani Társulatot, hogy a Miskolc-Tapolcán felhagyott alsó kőbánya területére vonatkozóan készítse el egy geológiai park tervezési munkáit.

Az elvégzendő feladatot a munkabizottság vezetője (Szlabóczky Pál) több részre bontotta. A barlangok számbavétele, feltérképezése, valamint egyéb karsztos formakincs felvételével a szerzőt bízta meg, aki a munkába bárkit bevonhatott. A fő feladat szempontjából részmunkát végeztünk, de a barlangazonosítás, a barlangfelmérés, a karsztformák számbavételének tekintetében munkánk kerek egésznek tekinthető, melyet karszt- és barlanggenetikai utalásokkal egészítünk ki.

Helyszíni viszonyok

A vizsgálati területünk Miskolc-Tapolcán található, a melegvízű forrásairól és régészeti értékeiről jól ismert Várhegytől Ny-ra, az évtizedekkel ezelőtt felhagyott alsó kőbányában.

Az egykori alsó bányaudvart ma szemét és építési törmelék borítja, mely erősen veszélyezteti a tapolcai források vizének tisztaságát. A mesterséges katlant ÉK-DNy-i irányban földút szeli ketté. Ehhez képest Ny-i és K-i bányafalokról beszélhetünk. A Ny-i gyakorlatilag egyszintes, mindössze egy helyen van egy kisebb felső udvara. A K-i részen viszont három jól kivehető szint tagolja az egyébként csaknem függőleges bányafalat.

A Ny-i fal erősebben bontott, agyagos kitöltésű résekkel átjárt, kevesebb barlang található benne, A K-i fal a szinteken belül tagoltabb, a kőzetanyag tisztább, állékonyabb mészkő, így a barlangok száma lényegesen nagyobb.

A barlangok (barlangroncsok) többségéhez könnyen el lehet jutni. Egy részük megközelítése jelen formában nem biztonságos. Néhány csak felülről, kötélrel közelíthető meg.

A bányaudvarról sok rendkívül szép feltöltött vagy feltöltés nélküli rombarlangot, ill. barlangbejáratot lehet látni. (A rombarlangok száma többszöröse azon barlangtorzók számának, melyeket a mai magyar szak-terminológia alapján barlangoknak nevezhetünk.)

A barlangroncsok (barlangok és rombarlangok) számbavétele

Egy kissé meglepőnek tűnő megállapítással kell kezdenünk a fejezetet: nem tudjuk, hogy a bányaudvarokon valójában hány barlang van. Nem tudjuk ugyanis, hogy a bányaműveletek hány barlangból hozták létre a mai barlangokat, rombarlangokat. Viszont a ma fellelhető barlangroncsokat igyekszünk pontosan számbavenni, mégpedig a következő csoportosítás szerint:

Barlangok mindazok a bánya területén lévő természetes üregek (barlangroncsok), melyeknek legalább három oldaluk van, legnagyobb kiterjedésük a 2 m-t meghaladja, s egy felnőtt ember elfér benne.

Rombarlangok mindazok a bánya területén lévő természetes üregek (barlangroncsok), melyek egyértelműen egykori barlangra utalnak, de méretük vagy formájuk miatt nem tekinthetők (már) barlangnak.

A barlangroncsokat helyük szerint vesszük sorra. Az egy és kétszámjegyű számok a munkabizottság megfigyelési pontjaival egyeznek meg. (Ezek a falon fekete festékekkel vannak feltüntetve.) A nem jelöltek 100-al kezdődően sorszámoztuk. Minden barlangról térképvázlatot készítettünk, melyeket munkánkhoz mellékelünk.

Ny-i bányafal, É-ről indulva:

117. sz. rombarlangként 10 db, 1 m alatti, egymás közelében lévő üreget értünk, a bányaudvar szintje felett 5-8 m magasságban. (A továbbiakban mindig az adott bányaszinttől számítjuk a magasságot!)

A **108. sz. barlang** kis, kétágú üreg, kb. 10 m magas. Csak felülről, kötélrel közelíthető meg. Közeliében 3 barlangroncs található, melyek 2 m körüliek.

118. sz. rombarlangként a felső bányaudvar 2-3 kis üregét jelöltük.

A **109. sz. rombarlang** kb. 7 m magas, hosszában legyalult kürtőmaradvány. 6 m magasán kezdődik, alulról nehezen közelíthető meg.

110. sz. rombarlangként néhány kis üreget jelöltünk, melyek 2-4 m magasán találhatók.

22. sz. rombarlangként több kis üreget jelöltünk vörös hasadékkitöltés között, de maguk az üregek a világosszínű mészkőben vannak.

A **24. sz. barlang** a Ny-i bányafal egyetlen számított barlangja. A leghosszabb szakaszán 8 m hosszú, s van benne egy 6x5 m-es alapterületű, 60 cm magas, egyik oldalán vörös agyaggal

és némi cseppkőlefollyással kitöltött, igen meredek terem. Kb. 10 m magasan nyílik, elég nehezen közelíthető meg.

A **119. sz. rombarlang** kb. 10 m magasan lévő, csak felülről, kötélén megközelíthető kis üreg.

A K-i bányafal legalsó szintje, É-ről D-felé haladva:

A **104. sz. rombarlang** a fal legészakibb kis üregrendszere. Egy kb. 20 m²-es, erősen bontott kőzetanyagú barlangroncs, valamint 4 kis kürtő maradványa látszik néhány méter magasságban.

A **115. sz. rombarlang** 5-6 m magasságban lévő kis iker-lyuk.

A **116. sz. rombarlang** 10-12 m magasságban található kis üreg.

Az **25. sz. rombarlang** egy gyönyörűen kifejlett, simafalú, 3,5 m magasságú, 1,2 m átmérőjű forráskürtő, mely terepszinten indul. Aljában beomlott kutatótáró található.

A **26. sz. barlang** kétbejárátú, mintegy 7 m magas, törési felületet követő kürtőből, valamint egy kis teremből és egy oldalkürtőből áll. Felső szakasza dúsan kalcitkristályos, az alsó részen a kürtő oldalát mésztufalépcsők borítják. Nehezen megközelíthető, kb. 8 m magasan nyílik az alsó, kisebb bejárata.

A **112. sz. rombarlangként** az előző barlang fölött lévő 3-4 üreget jelöltük. Csak felülről, kötélén beereszkedve közelíthetők meg.

A **27. sz. barlang ("Fecske-lyuk")** egyetlen 4x3 méteres, agyag borítású, ferde padlójú, gömbüstös teremből áll. Végében lévő nyíláson át a felméréskor egy fecske repült, s visszajöttét nem tudtuk megvárni. Kb. 8 m magasan nyílik, a többi üreghez képest nagy szádával, nehezen megközelíthető helyen.

A **111. sz. rombarlang** a bányafal legszebb, legkifejezőbb üregmaradványa. A baloldali kürtő több, mint 20 m hosszan követi a kb. K-Ny-i csapásirányú törésfelületet, s kijut a felszínre. Középső és legalsó szakaszán fennakadt törmelék is megfigyelhető. A legfelső szakasz viszont már utólagosan kialakult víznyelőjellegű rész. A jobboldali vakkürtő kb. 8 m magas, általában 1 m átmérőjű gömbüsfüzér, mely nem ért ki a felszínig. Rajzolni sem lehet szebbet! A kürtők alsó részéhez közel kis üregek maradtak fenn az egykor egybefüggő barlangból.

A **30. sz. ("Kisablakos") barlang** 2 m magasan nyílik. Egyetlen lapos, meglehetősen szögletes teremből áll, melynek egy kis oldalablaka van. A főte szép gömbüstös.

A **102. sz. rombarlang** terepszinten lévő gömbüstös üregroncs. Sejtes szerkezetű mészkőben alakult ki.

A **29. sz. barlang** egy méter magasan lévő kis üreg.

A **120. sz. rombarlang** egy 230°/75°-os vető menti gömbüstmaradvány, a vetőn szép kalcitkristályokkal.

A **101. sz. rombarlang** terepszintes lévő gömbüstös eresz.

A **100. sz. barlang** a terület legmélyebb részén van. A K-i bányafal legdélibb ürege. Éppen, hogy barlangnyi méretű.

A K-i bányafal második bányaudvarán É-ről D-felé:

Az **5-6-7. sz. ("Hárombejáratú") barlang**: A 6-os és 7-es számmal jelölt bejáratok a második szint fölött 6, illetve 2 méterrel nyílnak. A harmadik, szám nélküli bejárat kb. 2 méterrel van magasabban. A harmadik bányaudvarszinten lévő 5. sz. beszakadás a barlangban közvetlenül észlelhető. Elégge bonyolult, szép gömbüstös kürtőrészekkel bíró, viszonylag nagy légtérű barlang. Összhossza kb. 50 m, legnagyobb szintkülönbsége 8 m.

A **105. sz. barlang** kb. 2 m magasan, az emlékmű-kezdetűtől jobbra lévő, néhány méteres üreg.

A **106. sz. rombarlang** kb. 10 m magasan lévő kis üreg, felülről lehet hozzá kötéllel leereszkedni.

A **103. sz. rombarlang** a 2. bányaszint legdélibb ürege. Egy kürtő alját és tetejét letermelték, mindössze egy gyűrű maradt meg belőle.

A K-i bányafal harmadik bányaszintjén É-ről D-felé:

A **11. sz. barlang** a bányaszint legészakibb ürege. Könnyen megközelíthető. A barlang alját vörösvas tölti ki, felső részén hidrotermális bontásnyomok látszanak.

A **2. sz. barlang** az egész bánya legnagyobb barlangja. Nagy szárával indul, melyen belül egy kisebb, ferde barlang és egy gyűrűalakú barlangroncs is megtalálható a fő barlangon kívül. A kezdeti lejtős szakasz után meredek kürtő következik, majd több kisebb és végül egy nagyobb terem. Sok gömbüstös vakkürtő található benne, melyeket alulról feltörő vizek alakítottak ki. A bejárat utáni terem felső részében cseppkölelelyás, az alsó teremben borsóköképződmények vannak. A barlang összhossza kb. 90 m, a legmagasabb és a legmélyebb pontjai közötti szintkülönbség 26 m. Megközelítése elég nehéz, a bejárat után nyíló kürtő csak kötélbiztosítás mellett járható.

A **107. sz. barlang** egyetlen 4 m magas, sík falú, függőleges kürtő, melynek oldala két helyen beszakadt. Nehezen megközelíthető, 10-12 m magasan nyílik, alulról csak a felső bejárat látszik. A lepergő törmelékben sok a borsóködíszítésű mészkődarab.

A **113. sz. rombarlang** csaknem teljesen törmelékkel töltött kb. 10 m² felületű üreg. Csak felülről, kötéllel közelíthető meg. Kb. 13 m magasan van.

A **3. sz. barlang** kis üreg, mely alulról nehezen közelíthető meg. Kb. 10 m magasságban nyílik.

A **114. sz. rombarlang**ként apró, felülről kötéllel megközelíthető, részben kitöltött üregeket értünk.

E felsoroláshoz tartozik, hogy a bányafal felső peremén igen sok a 0,5-1 m széles, 1-4 m mélységig lenyúló sárga törmelékanyaggal kitöltött karmélyedés.

Mint a felsorolásból kitűnik, a rombarlangok nincsenek pontosan számbavéve. A barlangok száma esetlegesen szaporodhat, ha a kötélén felkereshető üregek közül valamely(ek) elérnék a kellő méreteket.

Összefoglalás, genetikai utalások:

A felhagyott bányában 13 barlangot, (ebből kettő a számottévő), valamint 50 rombarlangot vettünk számba. A megtalálási helyüket a munkabizottság által a részünkre átadott térképvázlaton jelöltük be. A 13 barlangról a mellékelt térképvázlatokat készítettük el. (A mérőeszközök mindenkor bányászkompassz és műanyag mérőszalag voltak.) Ezeken alaprajz, hosszmetset, jellemző keresztshelvények szerepelnek. A felmért barlangösszhossz mintegy 220 m.

A barlangok a triász ladini mészkő répáshutai fáciesében alakultak ki. Elsődlegesen a tektonikai preformáció tette lehetővé az alulról feltörő vizek munkáját. Csaknem minden üregben és rombarlangban megfigyelhetők a kisebb-nagyobb gömbüstök, gömbüstsorok. Helyenként hidrotermális bontásnyomok, valamint kalcitkristálybevonatok találhatók a falakon. A tapolcai források vizsgálatára utalva a melegvizes barlangkeletkezés látszik valószínűnek, de ezt a eltételezést az ezután elvégzendő vizsgálatoknak kell igazolni.

Jelenkori barlangalakító tényezőként a leszivárgó csapadékvíz hatása is kimutatható. Egyrészt nyelőjellegű barlangroncsok, másrészt mésztufa és cseppkőbevonatok fordulnak elő, ha nem is túl nagy számban. Emellett fagyhatásra is történik üregeledés, amit az egykori robbantásos fejtési mód elősegített.

Végezetül egyetlen adat, mely bükki viszonylatban barlangtani szempontból indokoltá teszi a bemutatást. A bányafalak felülete kb. 25.000 m². Ezen mintegy 70 barlangroncs található, kb. 80 m² össz-bejárati felülettel. Így a barlangsűrűség rendkívül nagynek tekinthető a miskolci kőbányákhoz (Mexikóvölgy, Nagykőmázsa) viszonyítva.

A résztvevők:

A barlangok felvételét Lénárt L., Gáspár Z., Majoros Zs., Szepesi J., Bereczki L., Szabó T., Tohai I. és Márton L. végezték el 92 óra alatt.

A rajzok elkészítéséhez Bujtás Lászlónénak 18 órára volt szüksége.

Az érdemi feldolgozást Lénárt L. 26 óra alatt készítette el.

c) Létrási-Vizes-barlang

A barlangba bemenetelkor sok esetben (sajnos nem mindig) leolvastuk a hőmérőket. Miután legutóbb 1978-ban közöltünk mérési adatokat, így most az 1979-82-es méréseket foglaltuk össze a 3. táblázatban.

Szomorú tényként kell megemlítenünk, hogy ismeretlen tettesek 7 hőmérőt elloptak, kettőt összetörtek 1982. október 24. és november 21. között. A lopás tényét a természetvédelmi hatóságoknak és a rendőrségnek bejelentettük.

A barlangban végzett denevérmegfigyeléseinkről többször tettünk említést, de csoportjelentésben tényleges adat még nem szerepelt. Ezért a 4. táblázatban 1975-1982 közötti megfigyeléseink összefoglaló számértékeit közöljük.

Az újonnan feltárt Búvár-(Tavi-)ág térképezését megkezdjük. Összesen 136 métert mértünk fel, de a térképet utánmérés előtt nem tudjuk közölni.

A barlangból sok esetben történt kőzetmintavétel tudományos vizsgálatra, de az eredmények még nem készültek el. A feldolgozás megtörténtével az adatokat összefoglaló dolgozatban kívánjuk közölni.

d) Esztramos

Az Esztramos-hegy barlangtani vizsgálatába csoportunk igen aktívan kapcsolódott be (Lásd: 2. táblázat!). A tudományos kutatások eredményeiről a kutatásban résztvevő csoportok számolnak be évi jelentéseikben.

Mi a komplex régészeti ásatáson részben feltárt Szentandrás-barlang földtani rétegszelvényét és a rétegekre jellemző DTA felvételeit közöljük a 19-20. ábrákon. (A további kutatási eredmények ismertetésére azok teljes elkészülte után kerül sor.)

3.táblázat

Léghőmérsékleti adatok a Létrási-Vizes-barlangból (C°)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1979. 01.19.	-	7,2	-	4,3	4,8	6,0	-	-	1,7	1,6	1,4	-	-	-
04.01.	-	-	4,0	-	-	-	-	4,8	4,2	4,1	4,2	-	-	-
08.21.	-	-	6,8	6,6	6,8	6,8	-	-	6,9	8,2	8,0	-	-	-
09.09.	-	7,2	-	-	-	-	7,2	-	-	-	-	-	-	-
09.22.	-	7,4	6,2	6,5	6,0	6,8	7,4	7,3	6,8	7,3	7,3	-	-	-
11.03.	-	-	4,9	6,2	6,2	6,8	-	6,2	4,9	4,9	4,6	-	-	-
12.27.	-	7,3	-	-	-	-	7,5	-	-	-	-	-	-	-
1980. -														
1981. 09.06.	-	6,5	-	6,1	6,0	6,7	7,0	6,4	6,0	6,5	6,5	-	-	-
11.07.	-	7,6	-	-	-	-	8,1	-	-	-	-	-	-	-
12.20.	-	6,9	-	4,9	5,6	6,6	7,0	4,4	2,6	2,7	2,4	-	-	-
1982. 02.06.	-	7,2	-	-	-	-	6,5	-	-	-	-	8,0	-	6,0
02.21.	-	-	2,6	3,8	4,3	-	-	2,8	2,2	2,4	2,4	-	-	-
03.22.	5,2	-	-	3,8	4,0	5,6	-	2,8	2,1	2,1	-	-	-	-
07.17.	-	-	-	5,8	-	-	-	5,6	5,2	5,6	5,6	-	-	-

07.20.	-	7,2	5,0	-	5,3	6,2	6,8	5,6	5,2	5,6	5,6	-	-	-
08.30.	-	7,8	-	-	-	-	7,1	-	-	-	-	7,9	8,0	-
10.24.	-	-	-	-	6,5	-	-	-	-	-	-	7,0	-	-
11.21.	6,4	-	*	*	5,5	6,4	5,2	*	*	*	*	8,3	4,4	*
12.31.	-	6,1	*	*	-	-	-	*	*	*	*	-	-	=

Helyszín:

1. Zebrafolyosó	6. Agyagfej-terem	11. Hágcsós-termi létra fölött
2. Z-ág bejárata	7. Háromszög-terem	12. Túltáplált Micimackó-kuckója
3. Zebrafal	8. Hágcsós-terem felső vége	13. Tó
4. Sóhajok Hídja	9. Hágcsós-terem alsó vége	14. Dögszifon
5. Ablak	10. Hágcsós-terem létra közepe	
- * Ellopták = Eltört

Vízhőmérsékleti adatok:

1982.02.21. Főági Forrás: 3,4 - Hágcsós-terem: 1,6

1982.03.22. Hágcsós-terem: 1,6

1982.07.17. Hágcsós-terem: 5,3

1982.07.20. Hágcsós-terem: 5,4 - Főági Forrás: 5,4

4.táblázat

Denevérmegfigyelések a Létrási-Vizes-barlangban a csepegésmérések útvonalán (I. bejárat - Fő-ág - Forrás - Sóhajok Hídja - Agyagfej-terem) (db)

	Dátum	Össz.	Legnagyobb csoport	Dátum	Össz.	Legnagyobb csoport	
1975.	11.16.	15	1	1977.	06.12.	0	0
	11.23.	1	1		06.26.	0	0
	12.06.	60	13		07.31.	0	0
	12.14.	77	13		09.04.	0	0
	12.27.	91	24		09.11.	0	0
1976.	01.18.	102	20		09.17.	0	0
	01.24.	107	19		09.26.	1	1
	01.31.	116	16		10.15.	2	1
	02.08.	79	17		10.25.	9	2
	02.14.	94	20		11.07.	32	7
	02.22.	134	22		11.13.	33	9
	03.07.	120	32		11.20.	54	10
	03.13.	110	34		12.11.	75	17
	03.27.	94	38		12.18.	sok	
	05.09.	2	1		12.28.	103	20

05.16.	1	1	12.29.	78	14
05.25.	0	0	12.30	98	15
06.06.	2	1	1978.01.08.	92+	15
10.09.	3	1	01.14.	71+	19
10.24.	28	4	01.22.	90	20
11.27.	59	7	01.29.	95	19
12.12.	62	12	03.12.	103	21
1977.01.22.	120	7	1979.01.19.	90	14
02.06.	39	9	09.22.	1	1
02.20.	117	9	11.03.	33	4
02.27.	75+	8	1981.12.20.	40	6
04.03.	97	31	1982.02.21.	51	17
04.17.	71	40	03.22.	14	11
04.24.	45	16	11.21.	29	6

Belsőbb részeken denevért észleltünk:
1975.12.14. és 27., 1976.03.13., 1977.09.26., 10.09.,12.30., 1979.12.27, 1982.11.21. és
12.05., 12.27., 12.28, 12.29.,12.30.

Mentési gyakorlat

(Gonda Gyula)

A Magyar Vöröskereszt Borsodmegyei Titkársága felügyeletével a Létrási-Vizes-barlangban 1982. december 18-án mentőgyakorlatot tartottunk.

Feltételezés szerint az előre leindult fotó-partyt, melynek vezetője Ónodi László, tagjai Kovács Zsolt és Hajdú Zsolt voltak, kellett kimenteni a Tó utáni új, szűk, szifonos, vizes járatból, vízbetörést elképzelve.

A mentőcsoport vezetője Gonda Gyula, tagjai Ficsór Lajos, Galán Mihály, Fabó Tamás, György Miklós, valamint a Vöröskereszt illetékes főelőadója, Krakкаи József volt. Utunk elején elkísért minket mikrofonjával a Magyar Rádió Ifjúsági Osztályának munkatársa, Nyakas Szilárd is.

Azonban már az elején érződött, hogy nem a tapasztalt kollégákból "fotó-partyt" kell majd "menteni", hanem közülünk egyet, nevezetesen Krakкаи Józsefet a Vöröskereszt főelőadóját. Első alkalommal a Felső-, majd az Alsó-Romteremnél már megszorult S-alakban, aztán az Agyagfej-terem után voltak hasonló problémák. Az ezután következő Dög-szifon, miután a végében volt némi víz is, végképp betette neki a kaput. Teljesen átázott, így a Tó felé már nem vettük az utat. Irány a négyes kijárat, amely ismét szívdobogató volt számára. Előlről húzták, hátulról nyomták végig a szűkebb járatokon. Utoljára a kijárattól mintegy 5 méterre szorult meg, de akkor rendesen.

Ereje fogytán volt, a ruha kiszakadt, pattogtak a gombok, mire sikerült végre kiérni.

Végső soron az út második fele már mentés volt, még hozzá éles, valódi, egy elfáradt, hitehagyott, egyre inkább tehetetlenebb ember mentése. S akkor még sérülés nem is történt.

Fel is tettük neki a kérdést órák múlva a Kutatóházban, fehér asztal mellett: Mi lett volna, ha a Dög-szifonnál eltörik a keze vagy a lába? (Hogy súlyosabb esetet ne is említsünk.) Arca elkomorult: Erről ne is beszéljünk!

A Szepesi-barlang lezárási munkáinak műszaki leírása

(Galán Mihály)

1. Előzmények

A "Marcel Loubens" Barlangkutató Egyesület megbízásából készült a Szepesi-barlang lezárási terve. Jelenlegi állapotban a Szepesi-barlang bejárati szakasza életveszélyessé vált és egyben járhatatlan.

2. A tervvel kapcsolatos előírások, a lezáras szempontjai

A bejárati szakasz lezárásának egyik oka, hogy a barlangot megvédjük a jelenlegi állapotában, a barlang megőrzése végett. A terv foglalkozik a biztonságos elzárással, hogy idegen elemek ne hatolhassanak be a barlangba. Valamint humánus szempontok alapján megelőzzük, hogy felelőtlen, gyakorlatlan emberek veszélyeztessék önmaguk biztonságát.

A lezárasnak olyannak kell lenni, hogy ezáltal megakadályozzuk különböző anyagok és állatok beesését a barlangba. Mivel jelenleg a barlangban denevérek is élnek, ezért a lezárt résznek biztosítani kell ezen állatok be- és kijutását a barlangba, illetve a felszínre.

A lezáras legfőképpen azért vált szükségessé, hogy a bejáratot megvédjük a beomlás veszélyétől. Ezért a bejárat köré aknát kell helyezni, amelyik ellenáll az aktív földnyomásnak, szorosan kapcsolódjon a szálkőzethez, stabil legyen, az esetleges kőzetomlások miatt létrejött mozgások ellenére is megőrizze eredeti funkcióját. A lezáras célja legyen, hogy az aknán biztonságosan közlekedhessenek.

3. Geodéziai felvétel

A felvétel 1980. márciusában készült. Jelenlegi terven szereplő 0+000 alapsíkról a vetítés és a jelölés megtörtént, az északi oldalon lévő fára. A szelvényfelvétel az alapsíktól 1 méterenként történt 4 m mélységig (5 szelvény). Ezáltal készült el a beépítés helyszínrajza. A beépítési helyszínrajzon feltüntettük a jelenlegi (1980-as) állapotot. A felvétel során megállapítást nyert, hogy a bejárat mellett a talajosztály a III. fejtési osztályba sorolható. Jelenleg a gömbfák állapota - mely a földnyomást tartja vissza - olyan, hogy nagyobb terhelést nem bír ki. A szálkőzet kopogtatása alapján nem üreges, gyakorlatilag repedés nélküli. 4 méteres mélység elégséges a geodéziai felvételhez, mivel e mélységben a lezáras akna 90%-a támaszkodik az alapkőzetre.

4. Tervismertetés, kiviteli előírások

A lezáró akna mérete: mélysége 4 m, szélessége 0,8 m, hosszúsága 1,40 m. Külső méretei: 1,20 x 1,80 m, mélysége átlagosan 4 m. Beton vastagság 20 cm. Az akna vasbetonból készül. B-200-as beton összetétele ÉKN 30-11-52-24 tételszám alatti mennyiségek adagolásával készüljön. Az acélbetétek beépítését vasalási terv tartalmazza. Minimális beton takarás 2-3 cm. A betétek elkészítését a helyszínen kell végezni, miután a munkagödör feltárása megtörtént, valamint az akna alját érintő szálkőzet formázása elkészül. Az esetleges betonacél toldás átfedése minimum 50 cm. A betonacél kimutatásához méretezés nem készül, de a kengyelvasak 10 mm-es átmérőjűből készültek, így az esetleges kőzetomlásból keletkező feszültségeket is felveszi az akna fala.

Az aknatető és felmenő falak között nyílóvasalás nem készült, mivel önsúlyától és az esetleges 0,5 m-es földszakadáson kívül terhelést nem visel. Az aknára faszerkezet kivételével más anyagból ráépítést végezni csak tervegyeztetéssel lehet. Az alapkőzet betonnal érintkező részeit durvára kell kiképezni, így nagyban megnövelhető a súrlódási felület. A szálkőzettel érintkező részeket zsaluzni nem kell, a fentiek értelmében. Az akna alapjának azon részét, amelyik esetlegesen nem érintkezik a szálkőzettel, egy 100x100x10 mm-es "I"-vasra kell helyezni, ami az alapkőzetbe legyen elhelyezve, s cement habarccsal (HSC-50) legyen rögzítve. A munkagödör kiemelésére 2 m mélységű, 1:1 rézsút kell kiképezni, majd az azt követő függőleges falat dúcolással kell kitámasztani.

A rézsűn kiképzett szintnél 0,5 m-es padkát kell készíteni, a alapsíknál 1 m-es padkát kell hagyni. A barlang száját lezárni csak nappali időszakban lehet, ékszakára a denevérek életét figyelembe véve nyitva kell tartani. A sziklavésésnél figyelembe kell venni az akna méreteit, valamint a betonacélok egymáshoz való távolfartását. A betonvastagság az alapkőzet figyelembe vételével lehet 20 cm-nél több is. az egyenletlenségeket B-200-as betonnal kell kitölteni. A visszatöltött földet kellőképpen tömöríteni kell 95%-os Tr fokra. A kivitelezéshez szükséges tervezői művezetés.

5. Balesetvédelmi előírások

Az ide vonatkozó ÁBEÓ és az ÉBEÓ szabályok figyelembevételével kell a kivitelezési munkát készíteni. Emellett az ide vonatkozó barlangi óvórendszabályokat is figyelembe kell venni.

Az 1982-es téli tábor

(Ónodi László)

Mint minden évben, idén is téli tábort szerveztünk. A nagy szárazság miatt a Létrási-Vizes-barlang vizes részei gyakorlatilag kiszáradtak. Így lehetőségünk nyílt arra, hogy továbbjussunk a Búvár-ág szifonjain, és elkezdjük a térképezést, valamint a további részek kutatását. Tervbe vettük a barlang jelenlegi végpontján, a tavon való átjutást is. A lehetőségek kiaknázására a téli tábor alatt szerettünk volna sort keríteni, de sajnos közbeszólt az időjárás. Napokon keresztül zuhogott az eső, így a járat szifonjai újból víz alá kerültek. Ez tervünket teljesen felborította. Mivel sem a térképezésnek, sem a kutatásnak nem jutottunk a végére, elhatároztuk, hogy az elárasztott résztől nem messze húzódó felsőbb járatból kerülő úton, bontással, megkíséreljük a bejutást. Bontó brigádokat szerveztünk, és hatórás váltásokkal dolgoztunk egy akna alján.

A levegő itt nagyon rossz volt, mivel semmi légmozgást nem lehetett érezni. Innen 12 órai bontás után jutottunk be egy kb. 60°-os, felfelé húzódnó járatba, és hirtelen huzat lett. Kiderült, hogy az akna, amiben bontottunk és amibe átjutottunk, V-alakban húzódnak egymásra. A két akna szája kb. 20 méterre van egymástól. Munkánk mégsem volt felesleges, mert a huzat hatására teljesen kicserélődött a levegő, és így sokkal könnyebb volt tovább bontani. A munkát ott folytattuk, ahol a két akna alja találkozik egymással. Itt szálkő mellett haladtunk lefelé kb. egyméteres szelvényisélességben. Öt méter bontás után víz szivárgott fel. Ebből arra következtettünk, hogy lenn vagyunk a patakos ágban. Még hat órát dolgoztunk és befejeztük, mert már december 30-át írtunk, és mindenki hazament. Még nem jutottunk be, de a munkát tovább folytatjuk.

Új részek feltárása a Létrási-Vizes-barlangban

(Lénárt László)

November 21-én egy fiatalokból álló csoport meg akarta mutatni a Tó környéki munkahelyeken végzett munkákat. Lementünk, nézelődtünk, tanakodtunk. A Tó vize a szokásosnál 1,6-1,8 méterrel alacsonyabban volt. Szóltam Szabó Tamásnak, hogy nézze meg a Tavi-(Búvár-)ág szifonjában, hogy áll a víz. Egy idő után dühöngve jött vissza, miért bolondítom, nincs is ott víz, ahol mondtam. Csapot-papot otthagya rohantunk a szifon felé, s tényleg nem volt benne víz. A barlang 1962-es feltárása óta először tudott szárazon átmenni rajta kutató. Így a két búvár 1978-as útja után Szekeres József és Koncz Lajos szintén bejárták a már feltárt részt egészen addig a szűkületig, ameddig a búvárok eljutottak. (A feltáró csoport többi tagja - György Miklós, Tohai István, Szabó Tamás, Kocsis Zoltán és Lénárt László - a szifon utáni szűkületen akkor még nem fért át.)

A következő hétvégén sikerült a búvárok által elért szűkületen átjutni a Szekeres József, Tohai István összetételű csoportnak, de 30 méter után visszafordultak. Másnak Szekeres József, Kovács Zsolt, Tohai István és Koncz Lajos az első szifontól kezdődően mintegy 300 méternyi új szakaszt tárt fel. A járat végén vizes szifon állta útjukat. A tábor idejéig a tagság elsősorban a kürtök kimászásával foglalkozott. A szokásos év végi téli tábor idejére a Búvár-ág első szifonja lezárult, így ott a munka számunkra - egyelőre - befejeződött. Az új járatszakasz tipikus alsó-járat jellegű. Szűk, magas járatok, gyakori irányváltoztatással, dúsan hullámkagylós falakkal. Helyenként apró borsókőszerű képződményeket figyeltünk meg a járatok alján, mely fekete (vasas, mangános?) bevonatú. Az eddig megismert szakaszokon is jól felismerhető az emeletes jelleg. Az alsók az szifonok, a felső a zömében járható rész. Sok helyen komoly kürtökön át szakad össze az egymás fölött 3-4 méterrel haladó járatrendszer. (A Patakos-ág környékén ez a távolság 6-10 m!)

A felső részekben apróbb cseppkőképződmények is megtalálhatók.

Az újfeltárás egyik érdekessége a Denevértetőnek elnevezett rész, ahol denevércsontvázak tömege borítja a párkányszerű részeket. Arra a következtetésre jutottunk, hogy a telelő denevércsoport után lezárult a szifon, s mind ott pusztultak (levegő- vagy élelemhiány miatt). Ha viszont a denevérek nem jutottak ki, ez számunkra sem biztató a kerülőjárat keresése szempontjából.

A járat feltérképezését megkezdtük - egyelőre sikertelenül. (Ha a bontás sikeres lesz, és bejutunk az új járatokba, feltétlenül folytatjuk.) Egy helyről homokmintát vettem, elemzése folyamatban van. (Nagyon hasonló a Vértes-ágba torkolló Y-ág anyagára.) A denevértemetőt lefotóztuk, de csontot már a szifonelzáródás miatt nem tudtunk kihozni. Egy nagyon érdekes vízrajzi megfigyelés: az alsó járatban a Tó felé áramló vizet észleltünk jelenleg is, de sem az első szifonban, sem a Tóban nem jelent meg! (Ugyanekkor a barlang távolabbi járatában, a Kereszt-ágban igen erős vízfolyást észleltünk - de a Tóban ez sem jelent meg!) Valószínű, hogy a Tó nem a minimális kasztvízszintet jelöli.

Sziklamászó gyakorlatok

(Ónodi László)

Csoportunk néhány tagja az elmúlt évekhez hasonlóan ezévbén is tartott sziklamászó gyakorlatokat.

Ennek célja: mászástechnikánk javítása, fejlesztése.

A mászógyakorlatokat a hákori Puszkaporoson és a Fehérkőlapai sziklán hajtottuk végre. Az edzéseken résztvevők száma 3-6 fő között volt. Legaktívabbak: Kovács Zsolt, Ónodi László, György Miklós, Hajdú Zsolt, Galán Mihály voltak.

Az új tagoknak elsőként sziklán mutattuk be a barlangokban használatos fogásokat. Így tehát az első szabadmászási gyakorlatukat is itt végezték. Továbbá itt kezdték elsajátítani a kötélben való leereszkedést, felmászást és nem utolsó sorban a különböző biztosítási formákat. A kezdők a mászógyakorlatokat kizárólag felső biztosítással végezték. A tapasztaltabb, gyakorlottabb tagok mehettek csak előmászónak. Az edzéseinket körültekintően folytatjuk le, így nagyobb balesetünk nem volt.

Az egyesület pénzes munkái és a pénz felhasználása

(Ónodi László - Ficsór Lajos)

Egyesületünk különböző munkákat vállalt, hogy a kereset pénzből szertárunkat, valamint egyéni felszerelésünket gyarapítsuk.

Munkáink között lépcsőházfestés és panelház-szigetelés volt. Ezeket kötéltechnikával oldottuk meg. A keresett mintegy 250 ezer Ft-nak a 30%-át kapták a munkában résztvevő tagok szerelésvásárlásra, illetve egyéni barlangkutatói célokra. A másik része az egyesületi pénztárba ment, amiből közös felszereléseket vásároltunk. A tagok a keresett pénzből csak a barlangkutatóhoz szükséges felszerelést, ruházatot vásárolhattak. Ez az anyagi forrás lehetővé tette, hogy több tag pl. fényképezőgépet vásároljon, és a gyakorlatban is megismerkedhessen a barlangi fotózással, ami nagyon népszerű lett egyesületünkben.

A fenti munkákból származó összeg közös kiadásokra szánt részének jelentős hányadát (kb. 100 ezer Ft-ot) a létrástetői kutatóház berendezésére fordítottuk. Emeletes ágyakat,

szekrényeket, aggregátort, motoros fűrész, takarókat és egyéb felszerelési tárgyakat vásároltunk, ezzel 12 személy fenttartózkodására tettük a helyiséget alkalmassá.

A fennmaradó összegből tudtunk közös használatú technikai eszközöket (pl. köteleket) vásárolni, és ebből fedeztük tagjaink részvételét a különböző barlangos rendezvényeken (útiköltség, részvételi díj, stb.). Ezt terhelték az egyesület működéséből adódó adminisztrációs és egyéb jellegű költségek is.

5. táblázat

A pénzes munkákban való részvétel (munkaórában)

(Ficsór Lajos)

Név	Panelszigetelés (166.000 Ft)	Lépcsőházfestés (83.000 Ft)
Csorba János	-	24
Fabó Klára	50	82
Fabó Tamás	33	104
Fehérvári Béla	11,5	6
Ficsór Lajos	31	90,5
Galán Mihály	84	31,5
Gonda Gyula	44	156
György Miklós	20,5	8
Gyurkó Péter	-	10
Hajdú Zsolt	26,5	-
Kovács Zsolt	43	-
Leskó Péter I.	-	17
Ónodi László	80,5	94
Papp László	4	52
Összesen:	428,0	677,0

Egyéb tevékenységeink

(Lénárt László)

Külföldi túrán két alkalommal, összesen három fő vett részt a Magas-Tátrában, illetve Erdélyben.

A "30 éves a szervezett miskolci barlangkutatás" rendezvényein csoportunk régi és mai tagjai közül (részben családosan) 53 fő vett részt. (A teljes létszám 155 volt.) A találkozót 1982 augusztus 28-29-én, a létrási munkásháznál volt. Lénárt László előadás keretében ismertette a miskolci barlangkutatás történetét. Este táborúzó volt, melyen az MKBT Ém.-i Területi Szervezete az emléklapokat és az emblémákat kiosztotta. Több látogató túra volt a Létrási-Vizes-barlangban, de túlnyomórészt a régi emlékek felelevenítése illetve jókedvű nótázás volt jellemző az összejövetelre. (Az MKBT Ém.-i Területi Szervezete Gyurkó Pétert és Lénárt Lászlót szervezéséért jutalomban részesítette.)

A B.A.Z. megyei természetvédelmi egyesület (BMTE), az OKTH Ém.-i Felügyelősége és a Herman Ottó Múzeum (HOM) szervezésében az Esztramos-hegyen májusban három munkatúrát és július-augusztusban egy tábort vezettünk, illetve vettünk részt bennük. (Lásd: 2. táblázatot!)

A BMTE, az OKTH Ém.-i Fel. és a BNP szervezésű barlangtisztítási tábor résztvevőinek zöme, illetve vezetői a csoportból kerültek ki. A munkavégzésünk a 2. táblázatban található meg.

A tapolcai barlangterképezési munkáinkról az előző fejezetben részletesen szoltunk.

Az MKBT szervezésű barlangnapon (Vándorgyűlésen) 10 fővel vettünk részt. A szervezők "jóvoltából" többen nem tudtak barlangba menni, éppen az MKBT Technikai Bizottsága által is említett okok miatt. A Marcel Loubens Kupáért sajnos nem indítottunk csapatot.

Az idei Kinizsi Kupáért folyó versenybe három csapatunk nevezett be. Bár az Ónodi L. - Kovács Zs. - György M. valamint a Galán M. - Hajdú Zs. - Fabó T. és a Fabó K. - Galán Mné - "egy vendég" összeállítású csapataink nem értek el helyezést, tapasztalatszerzésnek jó volt a verseny.

Keszthelyen, a VII. Nemzetközi Barlangterápiai Szimpoziumon 2 fő vett részt. Egy előadást is tartottunk az Anna-mésztufabarlang klimatológiai viszonyairól. Az előadás anyaga nyomtatásban is meg fog jelenni.

A TIT helyiségében ezévbén is rendszeresen megtartottuk heti, szerdai, csoportösszejövetelünket. Az átlagos létszám 12-16 fő volt. A jelenléti ívet egy vaskos napló képviseli.

A kutatási jelentések kitöltése és leadása ezévbén sokat javult. Ezt jól kiegészíti a kutatóházban lévő munkanapló.

Az FTSK hagyományos hosszúhegyi Háromlyukú-barlangban folyó bontási munkájában Fabó Klára, Ficsór Lajos, Galán Mihály és Leskó Péter I. vett részt.

Nyomtatásban megjelent publikációk, hírek és ismertetések

1. Lénárt László: Magyarország karszterületei és jelentősebb barlangjai = Borsodi Műszaki-Gazdasági Élet, 27., 1982. 1., 7-10. oldal
2. Lénárt László: A miskolci barlangkutatás és a bükkbarlangok összefoglaló ismertetése (I.) = Bors. Műsz.-Gazd. Élet, 27., 1982. 3., 11-15. old.
3. Lénárt László: 30 Jahre organisierte Höhlenforschung im Miskolc = Der Höhlenforscher, 14., 1982. 4. s. 61-62.
4. Lénárt László - Majoros Zsuzsanna: A NME MEAFC Marcel Loubens Barlangkutató Szakcsoport Évkönyve 1977. = Beszámoló a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 1977. évi tevékenységéről, 1982., 220-234. old.
5. Lénárt László: Jelentés a miskolci Marcel Loubens Barlangkutató Csoport 1978. évi munkájáról = Beszámoló a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 1978. évi tevékenységéről, 1982., 166-179. old.

6. Lénárt László: Vízkémiai vizsgálatok a Létrási-Vizes-barlangból = Karszt és Barlang, 1980. 2., 56-64. old.
7. Lénárt László: A miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen ... = MKBT Műsorfüzet, 1982. jan-feb., 25. old.
8. Lénárt László: Mentés a barlangban = A mi egyetemünk, 1982. feb. 22.
9. (Lénárt László): Adatkérés = MKBT Műsorfüzet, 1982. már-ápr., 13-14. old.
10. L(énárt) L(ászló): Felhívás = MKBT Műsorfüzet, 1982. júl-aug., 6. old.
11. L(énárt) L(ászló) - M(ajoros) Zs(uzsanna): 1982. május 15-16-án az Esztramos-hegy ... = MKBT Műsorfüzet, 1982. júl-aug., 11-12. old.
12. L(énárt) L(ászló): Természetvédelmi egyesület = A mi egyetemünk, 1982. szept. 27.
13. L(énárt) L(ászló): A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Természetvédelmi Egyesület ... = MKBT Műsorfüzet, 1982. nov-dec., 9. old.
14. L(énárt) L(ászló) - S(imán) K(atalin) - M(ajoros) Zs(uzsanna): A miskolci Herman Ottó Múzeum ... = MKBT Műsorfüzet, 1982. nov-dec., 9-10. old.
15. L(énárt) L(ászló): Az MKBT Északmagyarországi Területi Szervezete ... = MKBT Műsorfüzet, 1982. nov-dec., 12. old.
16. L(énárt) L(ászló): Gyógyulás a barlang mélyén = A mi egyetemünk, 1982. nov. 22.
17. Lénárt László: A lillafüredi mésztufakúp üregei = Karszt és Barlang, 1981. I-II.
18. Lénárt László: Domborzati viszonyok, vízrajzi viszonyok; Földtani fejlődésmenet; A terület barlangjai (6-13. oldal) = Bartus Elemér: Aggteleki Tájvédelmi Körzet bioszféra rezervátum, OKTH, 1982., Miskolc